

Kjønnsidentitet er ikke svart/hvitt

KJØNNSENTITET: Det er mange måter å være menneske på, det finnes ingen fasit. (Foto: Mostphotos)

Forfatter Mikael Scott Bjerkeli Styreleder Harry Benjamin ressurscenter (HBRS)

Kjønnskifte medfører endringer som vil vare resten av livet. Vårt råd er å skynde seg sakte. Utforsk sammen med barnet og fagfolk, skriver Mikael Scott Bjerkeli.

Som styreleder i Harry Benjamin Ressurssenter (HBRS), føler jeg det er viktig å klargjøre noen temaer som er reist i innlegget «Er barnet trans? Eller bare deprimert?» og i intervjuet «- Ja, vi gir kjønns hormoner til ungdommer» på sykepleien.no 19. september.

Først og fremst: HBRS er en organisasjon for kvinner og menn som har opplevd eller opplever kjønnsdysfori. Det mange velger å kalle født i feil kropp eller trans. Med andre ord har menneskene i vår gruppe opplevd at de ved fødselen fikk tildelt et annet kjønn enn de identifiserer seg som. Mange i vår gruppe føler seg hjemme i begrepet født i feil kropp. Mens noen bruker trans.

Vi møter mange mennesker med utfordringer rundt kjønnsidentitet. Disse menneskenes omtaler seg og definerer seg ulikt. Vi vil ikke sette en merkelapp på deres identitet.

Ikke svart/hvitt

Det er med andre ord feil å definere HBRS som en organisasjon som driftes av og for transepersoner, slik det hevdes i en av artiklene.

Samtidig er vi svært godt klar over at kjønn og kjønnsidentitet ikke er svart/hvitt. Vi møter mange som trenger tid til å finne ut hvem de er, og hvilket kjønn de identifiserer seg som, og hvilke begreper de føler det er rett å identifisere seg med.

Bruke god tid på prosessen

I innlegget «Er barnet trans? Eller bare deprimert?» hevdes det at HBRS mener at kjønnskifteprosessen må gå raskest mulig. Dette er ikke tilfelle. Det er heller det motsatte. Vi mener at man må bruke god tid på prosessen, siden dette er en behandling som er for livet.

Vi er veldig tydelige på, at når et barn uttrykker at det opplever seg som et annet kjønn enn hva kroppen skulle tilsi, så er det ikke gitt at dette vil vedvare resten av livet. En langtidsstudie fra University Medical Center i Amsterdam, som har arbeidet med dette siden 1992, viser at 30 prosent av dem som er blitt henvist som barn fortsatt opplever kjønnsdysfori, mens hele 70 prosent av barna gjør det ikke. La meg understreke at det ikke er gitt at tallene er direkte overførbare til norske forhold, men studien understreker at det kan ta lang tid å finne seg selv. I tillegg er det uansett svært viktig å ta barn som sliter med kjønnsidentiteten på alvor – selv om flere av dem etter en tid ikke sliter med dette lenger.

Anerkjenne barnets behov

Vår inngang til tematikken, er med andre ord en helt annen enn det “bekymret mor” beskriver. Vi mener at det er utrolig viktig å anerkjenne sitt barn og dets følelser. Samtidig er det også viktig å anerkjenne barnets behov for utforsking av kjønn, kjønnsroller og kjønnsidentitet/identitet. En ren sosial utforsking mener vi kan være med på hjelpe barnet å finne den veien som blir riktig for han, hun eller hen selv.

Trenger å bygge kompetanse

Hvis det skulle bli snakk om medisinsk behandling, enten med pubertetsblokker, hormoner eller kirurgi, så er vi veldig opptatt av at dette kvalitetssikres over tid av Nasjonal behandlingstilbud for transseksualisme(NBTS) som kun er etablert på Oslo universitetssykehus. Som andre nasjonale behandlingstilbud er det sentralisert på grunnlag av at pasientgruppen er liten, og at man trenger å bygge opp kompetanse. Det gjøres best ved at det sikres på ett, eventuelt to steder. En slik behandling vil medføre endringer som vil vare resten av livet og som vil føre til store forandringer. Dette er ikke, og bør ikke være et lavterskeltilbud!

Frykter sykeliggjøring

De som igangsetter behandling utenfor NBTS, bryter med den nasjonale behandlingstjenesten som er opprettet av myndighetene for å gi alle pasienter og foreldre en kvalitetssikring på utredning og behandling. Det er også nødvendige endringer på vei, for å forbedre denne behandlingen. Vi som organisasjon deltar tett i utformingen av disse endringene

Vi deler mors bekymring om for rask oppstart av behandling. Dette kan medføre at noen blir overbehandlet, noe som ikke vil avdekkes før flere år etterpå. Samtidig frykter vi en sykeliggjøring av kjønnsvariasjoner. Oppfyller man ikke det man tror er forventningene til mann- og kvinnekjønnsrollene, så opplever vi at noen setter spørsmålsteget ved egen kjønnsidentitet. For noen er medisinsk behandling både riktig og viktig for å bli den man er. For andre kan det være helt feil med medisinsk intervensjon, men viktig og riktig å få støtte til å utforske sin identitet ved hjelp av samtaler og råd.

Skynde seg sakte

Det er mange måter å være menneske på, det finnes ingen fasit.

Noen foreldre kan føle på presset av å igangsette behandling så fort som mulig. Vårt råd er da å skynde seg sakte. Utforsk sammen med barnet og fagpersoner. Medisinsk behandling må gjøres i samråd det offentlige tilbudet på OUS. Behandling utenfor er et brudd på Nasjonalbehandlingstilbud for transseksualisme.